

Зважаючи на це, держава повинна вдосконалити систему контролю за виконанням всіма учасниками аграрного ринку вимог нормативних документів, технічних регламентів, пов'язаних з безпечністю та якістю сільськогосподарської продукції, вимог законодавства у сфері захисту прав споживачів, зміни ролі держави щодо забезпечення безпечності харчових продуктів за європейськими принципами, створення дієвого механізму притягнення до відповідальності виробників за неякісну та небезпечну харчову продукцію.

До основних факторів, що негативно впливають на якість і ефективність аграрного законодавства щодо регулювання процесів у сільському господарстві України, треба віднести зниження активної ролі держави та її органів у забезпеченні нормального переходу до ринкової економіки; недостатня урегульованість процедури прийняття законів, інших нормативних актів; недостатнє дотримання принципу науковості в розробленні проектів аграрного законодавства; недостатня можливість широкого обговорення науковцями, практиками та іншими зацікавленими особами проектів законодавчих і нормативних актів, що стосується аграрного сектору економіки України. Внаслідок цього регулятивна якість актів часто є низькою, що призводить до внесення в них через короткий період змін і доповнень, або прийняття їх у зовсім новій редакції [1; 130].

Все це зумовлює необхідність пошуку шляхів подальшого реформування аграрного сектора вітчизняної економіки, що сприятиме вирішенню проблеми забезпечення населення сільськогосподарською продукцією, тим самим підвищуючи рівень продовольчої безпеки, що є важливою складовою національної безпеки, яка гарантує соціально-економічну та політичну стабільність у суспільстві, сталий економічний розвиток держави в цілому.

Перелік використаних джерел

1. Бугера С. Правове регулювання якості сільськогосподарської продукції відповідно до вимог ЄС / С. Бугера // Публічне право. – 2012. – № 1 (5). – С. 131.

2. Правове регулювання екологічних, аграрних та земельних відносин в Україні: сучасний стан і напрями вдосконалення: монографія / (А.П.Гетьман, М.В. Шульга, А.М. Статівка та ін.); за ред. А.П.Гетьмана та В.Ю. Уркевича.- Х.: Право, 2012. – 448 с.

Покальчук М.Ю.

*асистент кафедри земельного та аграрного права
Національного університету «Юридична академія України
імені Ярослава Мудрого»*

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПРИПИНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ ЗА РІШЕННЯМ СУДУ

Сільськогосподарські підприємства можуть припинити свою діяльність як за волею їх власників (засновників, учасників, членів) або уповноважених осіб, так і з підстав, які не залежать від волі їх власників (засновників, учасників, членів) або уповноважених осіб. Детальне дослідження цього питання послугує розвитку всеохоплюючої ефективної системи правового регулювання аграрних відносин, що виникають у сфері діяльності сільськогосподарських підприємств.

Відносини з припинення діяльності сільськогосподарського підприємства у примусовому порядку регулюються наступними нормативно-правовими актами: ГК, ЦК, Законами України: «Про господарські товариства» від 19 вересня 1991 р., № 1579-12 [4]; «Про акціонерні товариства» від 17 вересня 2008 р., № 514-17 [1]; «Про захист економічної конкуренції» від 11 січня 2001 р., № 2210-III [5]; «Про антимонопольний комітет України» від 26 листопада 1993 р., № 3659- XII [2]; «Про фермерське господарство» від 19 червня 2003 р., № 973-IV [9]; «Про кооперацію» від 10 липня 2003 р., № 1087-IV [6]; «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» від 22 грудня 2011 р., № 4212-VII [3] та ін.

Підстави припинення діяльності сільськогосподарських підприємств, крім випадку визнання його банкрутом, містяться у ч. 2 ст. 38 Закону України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, та фізичних осіб - підприємців», відповідно до якої, сільськогосподарське підприємство як і будь-який інший суб'єкт господарювання припиняє свою діяльність у примусовому порядку у разі: визнання судом недійсною державної реєстрації юридичної особи через допущені при її створенні порушення, які не можна усунути; провадження нею діяльності, що суперечить установчим документам, або такої, що заборонена законом; невідповідність мінімального розміру статутного капіталу юридичної особи вимогам закону; неподання протягом року органам державної податкової служби податкових декларацій, документів фінансової звітності відповідно до закону; наявність в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб запису про відсутність юридичної особи за вказаним її місцезнаходженням.

Зупинимося більш детально на проблемах, які виникають у аграрному секторі.

Так, однією із підстав припинення діяльності сільськогосподарського підприємства у примусовому порядку є невідповідність мінімального розміру статутного капіталу сільськогосподарського підприємства вимогам закону. Але, мінімальний розмір статутного капіталу товариства з обмеженою відповідальністю законодавством не регламентований, тобто він може визначатися на розсуд власника. Мінімальний розмір статутного капіталу акціонерного товариства не може бути менше, ніж сума, еквівалентна 1250 мінімальним заробітним платам [1]. Щодо інших сільськогосподарських підприємств, то мінімальний розмір їх статутного капіталу також є невизначеним. Тобто, якщо на балансі будь-якого сільськогосподарського підприємства (крім акціонерного товариства) перебуває майно вартістю 1 копійка або більше, то фактично припинення діяльності такого суб'єкта господарювання з підстави невідповідності мінімального розміру статутного капіталу сільськогосподарського підприємства вимогам закону є неможливим.

Крім того, важливе значення у питаннях припинення діяльності сільськогосподарських підприємств у примусовому порядку мають акти реагування органів Антимонопольного комітету України у разі прояву недобросовісної конкуренції з боку сільськогосподарського підприємства або ж вчинення антиконкурентних узгоджених дій, зловживання монополією (домінуючим) становищем на ринку.

Отже, припинення діяльності сільськогосподарського підприємства у примусовому порядку – це процес, здійснюваний органами суду, за участі фізичних або юридичних осіб, у результаті якого сільськогосподарське підприємство припиняє свою виробничу, інші види господарської діяльності і виключається із Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців.

Список використаних джерел:

1. Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09.2008 р., № 514-VI // Відом. Верхов. Ради України. – 2008. – № 50-51. – Ст. 384.
2. Про антимонопольний комітет України: Закон України від 26.11.1993 р., № 3659- XII // Відом. Верхов. Ради України. – 1993. – № 50. – Ст. 472.
3. Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом. Закон України від 14.05.1992 р., № 2343-XII // Відом. Верхов. Ради України, – 1992. – №31. – Ст. 440.
4. Про господарські товариства: Закон України від 19.09.1991 р., № 1576-XII // Відом. Верхов. Ради України. – 1991. – № 49. – Ст. 682.
5. Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11.01.2001 р., № 2210-III // Відом. Верхов. Ради України. – 2001. – № 12. – Ст. 64.
6. Про кооперацію: Закон України від 10.07.2003 р., № 1087-15 // Відом. Верхов. Ради України. – 2003. – №5. – Ст. 35.
7. Про сільськогосподарську кооперацію: Закон України від 17.07.1997 р., № 469/97-ВР // Відом. Верхов. Ради України. – 1997. – № 39. – Ст. 261. (в редакції від 19.01.2013 № 5495-17).

8. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 07.07.2010 р., № 2453-VI // Відом. Верхов. Ради України. – 2010 – № 41-42, № 43, № 44-45, – Ст. 529.

9. Про фермерське господарство: Закон України від 19.06.2003 р., № 973-IV // Відом. Верхов. Ради України. – 2003. – № 45. – Ст. 363.

Радчук О.П.

канд. юрид. наук, доцент

ДЕЯКІ ПИТАННЯ ДОГОВОРУ КОМІСІЇ НА ПРОДАЖ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ ЗА ЗАКОНОДАВСТВОМ УКРАЇНИ ТА РОСІЙСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ.

Договірне регулювання реалізації вирощеної сільськогосподарської продукції давно було предметом вивчення багатьох вчених, що представляють науки земельного, аграрного та екологічного права. Серед них, особливе місце займає теоретична спадщина Ю.О. Вовка. Він притримувався загальнопоширеної позиції та вважав, що серед інших договорів є договір комісії на продаж сільськогосподарської продукції, який виступає різновидом відомого нашому цивільному праву договору комісії [1].

Правове регулювання комісійної торгівлі сільськогосподарською продукцією здійснюється, як правило, цивільними кодексами. Вчені, що досліджують договір комісії, давно уже пропонували прийняти спеціальний підзаконний правовий акт, що закріпив би особливості реалізації саме сільськогосподарської продукції. Можливість прийняття спеціального акту передбачена також і ст. 1028 ЦК України. Відсутність такого документу в певній мірі є стримуючим фактором розвитку такої різновидності договору комісії.

Україна, як досить велика аграрна держава з потужним потенціалом, активно розвиває і зовнішньоекономічну діяльність щодо продажу за її межами вирощеної сільськогосподарської продукції, в тому числі й в інших країнах. Так, у нашої сусідньої держави – Російській Федерації, в чинному законодавстві передбачена можливість продажу сільськогосподарської продукції на комісійних засадах, але так само, як і в Україні, спеціального нормативного акту не прийнято.

Сторонами договору є комітент та комісіонер. Деколи комісіонер може укласти субкомісійні відносини з третіми особами (субкомісіонерами) при цьому залишаючись відповідальним перед комітентом. Законодавство України та РФ не встановлює зараз конкретно тих суб'єктів господарювання, хто може виконувати обов'язки як комітента, так і комісіонера за договором комісії на продаж сільськогосподарської продукції. Тому важко погодитись з Проценко Т.П., яка вказала, що сторонами цього договору є «комісійний магазин, що входить до системи кооперативної торгівлі, а з іншого – сільськогосподарський кооператив» [2].

Ми бачимо відмінність у законодавстві двох країн тоді, коли аналізуємо можливість укладання субкомісійної угоди. Ст.1015 ЦК України вказує на те, що без згоди комітента комісіонер може укласти договір субкомісії тільки у виняткових випадках, якщо цього вимагають інтереси комітента. За російським законом (ст. 994 ЦК РФ) комісіонер має право укласти договір субкомісії, якщо інше не встановлено договором комісії. Комісіонер за ЦК РФ є стороною в договорі, що має значно ширші права, а тому, якщо немає прямої заборони, він укладає такі угоди. Комісіонер може обрати такі дії, що дадуть змогу краще виконати договірні обов'язки з найменшими, можливо, втратами для себе і комітента. Він економічно обґрунтує свої дії, що і доведе до комітента.

Обов'язком комісіонера є виконання доручень комітента на найбільш вигідних для нього умовах. У ч. 2 ст. 1014 ЦК України встановлено правило про те, що у випадку коли комісіонер вчинив правочин на умовах більш вигідних, ніж ті, що були визначені комітентом, то додаткова вигода належить комітентові. Більш економічно обґрунтоване положення міститься у ст. 992 ЦК РФ, де додаткова вигода ділиться між комітентом та